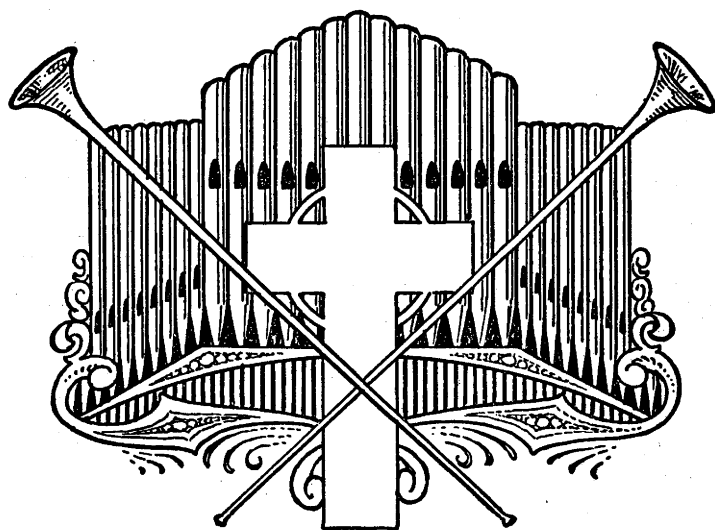

TIDSKRIFT
FÖR
KYRKOMUSIK
OCH
SVENSKT GUDSTJÄNSTLIV

ORGAN FÖR
SÄLLSKAPET KYRKOSÅNGENS VÄNNER
OCH
SVERIGES ALLMÄNNA ORGANIST- o. KANTORSFÖRENING

UNDER MEDVERKAN AV INTENDENTEN BENGT CNATTINGIUS, LINKÖPING, PROFESSOR
OTTO OLSSON, STOCKHOLM, KYRKOHERDEN, TEOL. LIC. KNUT PETERS, SÖNDRUM
OCH MUSIKDIREKTÖREN SVANTE SJÖBERG, KARLSKRONA

UTGIVEN AV DOMKYRKOVICEPASTOR ARTHUR ADELL, LUND

15 April

SJUNDE ÅRGÅNGEN

1932

STOCKHOLM, SVENSKA KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

UPPSATSER.

	Sid.
A. Adell: Kortare litanian	12
Julbön för barn	167
F. M. Allard: En gudstjänstbild från barockens Tyskland	1
—»— Norsk korallhistoria	124
H. Andersson: Fader Löhe	49
—»— Till prästråktens historia	93
B. Anrep-Nordin: Kaminski som orgelkomponist	145
—»— C. F. Hennerberg (In memoriam)	156
Böner: på kyndelsmässodagen	1
på kyndelsmässodagen	1
för påsk	33
på apostladagar	97
i adventstiden	161
B. Cnattingius: Tessin d. y. som kyrkoarkitekt	7
Uställningen i Essen 1932	182
E. Eidems herdabrev	81
S. Estborn: Thomas Kingos Aandelige Siunge-Koor	85
K. E. Forsell: Kyrkomusik i Finland	10
J. Hedar: Cæciliaföreningens årsmöte i Regensburg	115
—»— G. Ph. Telemann	180
Kyrkomötet: Liturgiska och kyrkomusikaliska motioner	127
Kantorsfrågan	130
Lågre organistexamen	141
E. Liedgren: Breviariehymnerna	165
L. Lindhagen: De aduentu Domini	161
E. Lundblad: Gammal uppbyggelsehistoria	163
C. A. Moberg: Flerstämmig musik till evangelietexter	72
H. Mårtensson: Abbé Vogler som orgelbyggare	51
J. Nyvall: J. Morén (in memoriam)	61
Psalmvalet för folkskolan	55, 93
K. Peters: Från Luther till Bach	83
—»— Luther — konstnärer	113
—»— Liturgiska handböcker	148
N. O. Raasted: O. Olssons orgelkompositioner	33
A. Runbäck: Våra koralers harmonisering	65
J. Silbermann: Bachkantater på svenska	157
Våra gamla orglar (principuttalande)	17
B. Wester: Vårt gammalsvenska orgelbestånd	19
W. Ahlén: Orgelfrågor 1931	40
Nytt liturgiskt-musikaliskt material ..	154

RECENSERADE ARBETEN.

LITTERATUR.	Sid.		Sid.
F. M. Allard: Från Luther till Bach ..	83	E. Eidem: Herdabrev	87
T. Allgulin: H. v. Stenwinckel	187	H. Engberding: Das Hochgebet der Basileiosliturgie	75
G. Ankar, H. Nilsson, J. Nilsson: Andakt	179	L. Eisenhofer: Handbuch d. Kat. Liturgik	148
L. Becker: Chorallehre,	184	Evangelii- o. Bönbok för Finland ..	183
Cl. Blume: Unsere lit. Lieder	165	A. Geijer: Medeltida textilier	170
Th. Briemle: Unsere Heiligen	14	H. Halbig: Gregorianische Formenlehre	14
A. E. Burn: Te Deum	22	—»— Jahrbuch	107
Common Prayer Book (på svenska) ..	185	D. Helander: Bönbok	179
Fr. Dietrich: Geschichte d. deutschen Orgelchors	137		

	Sid.		Sid.
A. O. T. Hellerström: Liturgik	148	G. Rosendal: Rätta lärare.....	173
C. Horn: Das Christusbild	91	O. M. Sandvik: Norsk korallhistorie ..	124
G. Jeansson o. J. Rabe: Musiken genom tiderna	23	P. Schindler: Liturgi	148
D. Johner: Kleine Choralschule	136	G. Schwind: D. Lenz	188
O. Jonsson: Järnkors på Ekshärads kyrkogård	110	O. Sengpiel: Bedeutung der Prozession	171
Th. Kingo: Aandelige Siunge Koor....	85	J. Skougaard-Petersen: Bibeln gjenem 1000 aar	26
Luthers lilla Katekes (Ljunghoff)	141	V. Sylwan o. A. Geijer: Siden och brokader	46
A. Malmberg: Assar Lindeblad	88	L. Söhner: Begleitung des greg. Choralen in Deutschland	76
H. J. Moser: Die mehrstimmige Vertoning des Evangeliums	72	O. Thulin: Lutherstadt Wittenberg ...	14
H. Preuss: Martin Luther als Künstler	113	Weigl: Handbuch der Orgellitteratur	108
J. Reil: Christus am Kreuz	189	A. Wiesenhütter: Wort Gottes	78

MUSIKALIER.

	Sid.		Sid.
Th. Aagaard: 25 Preludier	138	A. Mendelssohn: Silesiusmotetten	88
Abendgebet der Kirche (Complet.)....	24	J. Morén: Oss himmelens Gud	171
Altklassiske Messen	88	H. Norrman: Blåöga, solöga	25
E. Alnaes: Sov och dröm	109	Y. Norén: Giv mig din frid	109
C. Ameln, J. Hatzfeld, W. Thomas: In Natali Domini	185	O. Olsson: Orgelkompositioner	33
J. S. Bach: Kantater på svenska.....	157	— — Härlig är helgedomen	110
— — Triosonate	91	K. Peters o. A. Runbäck: Julotta	154
— — Dig skall ditt Sion sjunga	171	G. Preitz: Gustav Adolf	172
H. Berggren: Rosa rorans	185	T. Rangström: Fosterlandet	140
D. Buxtehude: Jesu meine Freude....	14	J. Rheinberger: Orgelsonater	186
— — Magnificat	140	G. B. Riccio: Jubilent omnes	90
— — Befiehl dem Engel dass er komm	140	J. Rosenmüller: Lamentationes Jeremiae	89
— — Cantate Domino	140	— — Der 138 Psalm	89
— — In dulci júbilo	172	— — Der 134 Psalm	140
C. Carlsen: Fra Davids salmer	91	G. Rüdinger: Sonate f. Orgel	26
J. N. David: Choralwerk	90	O. M. Sandvik: Kirkelige Korsange ..	171
E. Eklöf: Morgonpsalm	26	H. Schindler: Sonate f. Oboe u. Orgel	109
J. L. Emborg: Fire Orgelkompositioner	108	H. Sundblad-Hahne: 8 julsånger.....	172
H. F. Enckhausen: 73 Choralvorspiel	138	W. Thomas, K. Ameln: Weihnachtslied	185
M. Franck: Dank sagen wir alle Gott	172	T. Torlind: Anglarnas sång	109
W. Huus-Hansen: Gloria in excelsis..	171	J. Thorkildsen: Guds navn	171
Hymnserien (Diakonistyrelsens) ..	89, 139	J. Vierdanck: Weihnachtskonzert ...	186
Högmässans kyrkobön m. m.	154	A. R. Wachtmeister: In memoriam ..	109
Julottas	154	I. Widéen: O Jesu Christe care	26
H. Kaminski: Orgelverk	145	— — Hymn på Gustav-Adolfs-dagen... 138	
»Körsången» III	25, IV, 109	— — Vid Jesu kors	186
J. Kuhlo: Choralbuch	25	A. Widemann: I templet	46
Libertas	185	W. Ahlén: O Gud som hög i himlen bor	172
Luetkemann: Fantasier	46		

MEDDELANDEN.

	Sid.		Sid.
Kyrkosångens Vänner ..	15, 27, 57, 79, 189	Nya orglar	15, 42, 62, 79, 94, 173
Sveriges Kyrkosångsförbund ..	15, 29, 189	Val.....	15, 28, 62, 79, 94, 159, 174, 190
Organist- och Kantorsföreningen	15, 28, 94	Från Finland	10, 159, 174, 196
Kyrkokalender..	13, 15, 30, 47, 63, 79, 94, 111, 143, 159, 169, 174, 190	Från Tyskland 14, 30, 63, 79, 94, 159, 196	

MUSIKBILAGOR.

Evangelisk Tidegård: Vid Laudes. Mars. Liturgiska morgonböner. Augusti. Förslag till nya koraler: April.

Bilagorna i tv.-8:o utgåvan (i kapsel)

Tidskrift för Kyrkomusik och**Svenskt Gudstjänstliv**

Redaktionens adress:
Bredgatan 14, Lund. Tel. 6 58.

Expeditionens adress: Svenska Kyrkans
Diakonistyrelses Bokförlag, Stockholm 7.
Tel. Norr 324 05.
Postgiro 675.

Tidskriften utkommer med 1 nummer
den 15 i varje månad. För juli—aug-
numren dubbelnummer den 1 aug.

Prenumerationspris: å posten, i bok-
handeln eller direkt från förlaget: kr.
4: 50 pr år.

Annonspris: 20 öre pr mm. enkel spalt.
Rabatt vid större annons och vid upp-
reppning av annons i flera nummer.

Detta nummer innehåller bl. a.: Fil. Kand.
H. Andersson, Lund: Fader Löhe. — Fil.
Kand. H. Mårtensson, Lund: Abbé Vogler
som orgelbyggare. — Psalmurvalet för folk-
skolorna. — Kyrkosångens vänners årsbe-
rättelse för år 1931. — Musikdirektör J.
Nyvall, Råsunda: J. Morén. — Nya orglar
1931. — Meddelanden. — Kyrkokalender. —
Musikbilaga: Förslag till nya koraler.

Lediga tjänster, se omslaget sid. III.

ORGELFABRIKEN GEBRÜDER RIEGER

JÄGERNDORF, TJECKOSLOVAKIET,

bygger världsberömda kyrkorglar.

Orgelvirtuosen Bruckner vid sin Rieger-Organ.

Under firmans 58-åriga verksamhetstid ha
inalles 2.550 orgelverk byggts och monterats i
alla världens kulturländer, bl. a. de stora org-
larna i Wien Konzerthaus, Wien Musikverein,
Wien Stefansdom, Salzburg Mozarteum, Karls-
bad Grand Hotel Pupp, Paris Hotel Majestic etc.

Till Sverige ha hittills levererats följande
orglar, vilka av landets främsta auktoriteter
på området erhållit de bästa vitsord med av-
seende på material, utförande, klangskönhet
och prisbillighet: Mora, Lisbo, Gnarp, Bor-
länge, Vittaryd, Skattungbyn, Evertsberg, Has-
sela, Kungsör, Forsa, Tännö, Hammarö, Rödön,
Karlstad, Gräsmark, Vagnhärad och Vam-
lingbo m. fl.

För Domkyrkan i Wiborg en orgel med 76
stämmor, 4 manualer, pedal, 8 fria kombinati-
oner och elektrisk pneumatisk regering.

DISPOSITIONS- OCH KOSTNADSFÖRSLAG GRATIS o. UTAN FÖRBINDELSE.

P I N G S T

- Oskar Lindberg. Pingst. Blandad kör à capella —: 40
John Morén. Så älskade Gud världen. Ur "12 nya
motetter" —: 25
Selim Palmgren. Pingst. Sång och piano eller orgel 1: 50
J. S. Bach. O, gläd dig mitt hjärta. Ur "Pingst-
kantaten", sång och piano —: 50

NORDISKA MUSIKFÖRLAGET

STOCKHOLM

REGERINGSGATAN 35 -- TELEFON VÄXEL NORR 311 15

”Fader Löhe”.

»Lär din församling att bedja Kyrkans böner, en bedjande församling är en i sanning liturgisk församling.»
(Löhe.)

Fråga en normalbildad svensk, vem Löhe var, och han skall i bästa fall svara, att han var nydanaren av den kyrkliga diakonien under det förra seklet. Har den tillfrågade teologiska intressen kan det hända, att han tillägger ytterligare en upplysning, som kom mig till del för några dagar sedan, då talet föll på Löhe: Vi fick anteckna på gymnasiet att han tillhörde de kyrliga estetflabbarna under 1800-talet. En sak är viss: mycket mera än ett namn är Löhe icke för våra dagars kyrkliga allmänhet.

Den andra januari detta år hade sextio år förflutit, sedan denne benådade och av Gud till den varmaste kärlek till Kyrkan fostrade man blev upptagen till den triumferande församlingen. Med anledning av det stora minnet har den tyska högkyrkorörelsen låtit sin tidskrift Die Hochkirche⁴ utkomma med ett dubbelnummer helt ägnat Löhe och hans insats i lutherdomens historia och hans betydelse för samtiden. Det är för att draga uppmärksamheten till denna publikation och till det stora minnet, som dessa rader äro tillkomna.

Neuendettelsau är icke blott namnet på den stora stiftelsen till diakoniens fromma, det är också den församling, Löhe fick sig anförtrodd, och där han troget förblev och där han, så som det är ytterst få givet, lyckades i församlingsvården förverkliga den »bedjande Kyrkans» grundsatser. Någon kyrkoledare, i formell mening, blev L. aldrig, hans förhållande till kyrkostyrelsen var understundom ej det bästa, mer än en gång drabbades han av suspension, men se vi till det trogna arbete denne bypräst utförde och till den skattkammare, han lämnat åt eftervärlden i sina skrifter, måste vi med Adolf Stählin säga, att han hör till dem, »som under detta århundrade (1800-talet) verkat skapande på det praktiska området, till de andligen betydelsefullaste och mångsidigaste». Stor som själsörjare, benådad som predikant, och som liturg kallad den gudomlige. Detta är den ena sidan av Löhes bild. Den andra är den, trots omgivande och beundrande vänner, ensamme mannen, den ofta för sitt själavårdande nits skull mistrodde och även förföljde prästen, den för sitt ivrande för den gamla, sköna gudstjänstens återupplivande såsom romanist utropade liturgiske forskaren. Så fick han aldrig i sin kyrka den ställning och det allmänna inflytande, han genom sina gåvor och sin hänförelse borde varit självskriven till, icke heller fann någon av de många teologiska fakulteterna det förenligt med sin värdighet att giva honom något akademiskt erkännande. Någon särskild förvåning kan detta förhållande ej väcka om vi betänka, att Löhe, i mångt och mycket före sin tid, genom hela sin inställning och all sin verksamhet måste vara dem misstänkt,

⁴ Die Hochkirche, Ernst Reinhardts förlag, München.

som mena, att den lutherska kyrkan endast kan hävda sin evangeliska karaktär genom ideliga medgivanden åt till vänster stående samfund, detta framförallt, då fråga är om sakramenten och gudstjänstens historiskt givna former. Och likväl kan ingen gärna tala mera varmt och inträngande om predikans värde än Löhe. — Ibland de medel, vilka kyrkan brukar till själarnas salighet står predikan främst. — Liksom han själv är den store predikanten. Ingen kan kraftigare än han varna för den överskattning av liturgiens värde, som ligger däri, att man värderar den som ett opus operatum — det är bättre, att allt faller bort och blott den rena läran bliver oförkränkt (Tre böcker om Kyrkan). Ja han kan i sitt betonande av den rena lärans betydelse för prästens ämbetsgärning understundom gå så långt, att Agustanas rite vocatus nästan sättes ur kraft.

Att just denne stränge och om sin kyrka så måne lutheran blev den, som framför alla andra i sin generation, strävade efter det gamla rika gudstjänstlivets pånyttfödelse är särskilt tacknämligt, det borde åtminstone för efterkommande tider vittna om den konfessionella legitimiteten i hans företag. Det borde också göra det möjligt att i denna tid, Kyrkans århundrade och den gudstjänstliga renässansens, väcka till liv en ny förståelse för Löhe, den lutherska gudstjänsttypens store apostel till välsignelse för den del av Kyrkan, som nämner sig med Luthers namn. Därtill hör en ny förståelse för Nattvardens betydelse som en huvuddel av söndagens förnämsta gudstjänst. Man har icke utan skäl givit Löhe-häftet av Die Hochkirche titeln »Sakramentales Luthertum».

Icke endast huvudgudstjänsten hade Löhes stora intresse. För att Kyrkan med rätta skall kunna kallas en bedjande kyrka fordras, att börens röst aldrig förstummas. I matutinen och vespern såg Löhe de medel varigenom bönen dagligen skulle hållas vid makt i församlingen, genom gemensam gudstjänst eller vid husandakten. Hans uppskattning av breviariet var stor och genom sin Haus-, Schul- und Kirchenbuch har han skapat ett lekmannabreviarium av stort värde. I denna tid, då tidegårdens återvinnande är ett av föremålen för det kyrkliga restaurationsarbetet hos oss, bör denna sida av Löhes mångskiftande verksamhet kunna påräkna särskild uppmärksamhet.

Vad Löhe kan ha betytt för det liturgiska reform- och restaurationsarbetet hos oss under det förra seklet torde ännu icke vara till fullo utrett, men det är intressant att se, huru Rudin, som i sitt förslag till högmässa av 1888 citerar Löhe och rönt tydligt inflytande av hans stora agenda, genom sina motioner vid kyrkomötena 1888 och 1893 framträder som vårdaren och värnaren av det gammallutherska församlings- och gudstjänstlivet, och detta i innerlig, själavårdande anda, som osökt för tanken på Löhe. De Rudins motioner, som här åsyftas äro: om kyrkor-nas öppethållande utom gudstjänsttid, för enskild andakt (1888), om ny upplaga av Luthers lilla katekes, med varma ord om sådana yttre ting som knäfall och korstecken, samt om rätt för prästen till självkommunion, där man torde observera hänvisningen till reformationstidens och den gamla kyrkans praxis (1893). I detta sammanhang bör observeras Lunda-fakultetens inställning till det liturgiska reformarbetet på 1850-talet och dess förhållande till samma frågor vid seklets sista kyrkomöten och Rudins här nämnda insats, av allt detta framgår huru vanskligt det är

att utan noggrann prövning på våra förhållanden använda etiketterna högkyrklig och lågkyrklig.

Av Löhes rika produktion översattes en del redan tidigt till vårt språk. Här skall, förutom den redan citerade Tre böcker om Kyrkan (sv. 1846), nämnas: Andeliga blomsterfrön (sv. 1852), Bönbok för sjuka och döende (sv. s. å.) samt Den evangeliska prästen (sv. 1853).

Någon fullständig bild av Löhe ha icke dessa rader velat ge. För att lära ordentligt känna honom måste man gå till källorna, hans egna skrifter. Det är ett studium, som ej kan vara någon kyrkovän tråkigt eller ofruktbart. Ej heller på något sätt bortkastat. Ty Löhe är ej i första hand en gestalt ur det förflutna. Han tillhör oss, är samtidens och framtidens man. Framförallt är han den Kristusvunne, som älskade sin lutherska kyrka, därför att hon för honom var sanningens kyrka, den genom Nådens medel rika om vilken han till sist, i böckerna om Kyrkan, kan säga: »Ty aldrig har vår kyrka fattats något annat, för att med fulla händer utströ välsignelse över världen än enigheten.»

Harald Andersson. (Lund)

Abbé Vogler som orgelbyggare.

Om man med orgelns disposition förstår en schematisk framställning av dess resurser, har man lämnat den frågan öppen, vilka dessa äro. I själva verket har detta icke utgjort något spörsmål under orgelbyggeriets äldsta tider. Orgel betraktades såsom namnet organon direkt angiver såsom ett verktyg, vilket begagnades för att återgiva de klanger, vilka tidigare eller samtidigt alstrades på folkliga instrument av enklaste slag. Orgelregistrens historia belyser många gånger på ett enkelt sätt detta förhållande. Så var Principalen ursprungligen icke något annat än ett antal på en luftlåda ställda vulgärlöjter och t. o. m. ett så enkelt musicerande som det med munnen åstadkomna vislandet fick inom gamla tiders orgelbyggeri sitt efterhärmande register i orgelstämman Baarpijp (Baar = Bauer = bonde). Särskilt tydligt blir förhållandet mellan orgelns register och orkestrernas instrument, när fråga blir om rörverken, under det att orsaken till kvintregistrens införande med övriga orgelstämmor är mera omtvistad. Försök saknas emellertid icke att förklara dessas upptagande som orgelstämmor på ett med övriga register analogt sätt, i det desamma antagas hava införts i orgeln för att kunna åstadkomma den för medeltiden egendomliga stämföringen, som benämnes organon.

Det är utan vidare klart, att, om orgelns klangresurser icke kunde uppvisa andra förhållanden än de, vari de stå till sina klangliga förebilder dispositionskonsten i stort sett skulle inskränka sig till ett förfarande, varigenom orgeln ställdes i ett enkelt relationsförhållande till sin egen tids orkesterideal. Att orkesteridealet under alla tider utövat ett stort inflytande på orgelns disposition och intonation är obestridligt. Men lika visst är, att samtidigt ett energiskt arbete nedlagts på att giva orgeln resur-

ser, vilka måste betecknas såsom för densamma egendomliga och som kan antagas hava framsprungit ur den kyrkliga musikens egna behov. För ett sådant antagande talar också den olikhet, som består mellan dispositioner för orglar, vilka tjäna olikartade kyrkliga samfund.

Frågan orkesterorgel eller kyrkoorgel är i våra dagar synnerligen aktuell, och jag har med det ovan sagda velat peka på ett sammanhang, som historiskt består eller kan tänkas bestå mellan dessa två orgeltyper. Ett försök att ytterligare anknyta orgeln till orkesteridealet gjordes under 1700-talets sista årtionden av en prästman och bekant kyrklig kompositör, nämligen Georg Joseph Vogler (1749—1813). I en prof. Albert Schweitzer tillägnad uppsats, betitlad *L'Orgue Moderne*, definierar den berömde franske organisten Ch.-M. Widor en modern orgel såsom resultatet av en virtuosmässig orgelspelares och genialisk orgelbyggares skapande, och då dessas kvalifikationer i rikt mått funnos förenade hos abbé Vogler, kan det kanske vara av intresse att se, huru hans orglar voro beskaffade.

Som orgelbyggare tilldrog sig Abbé Vogler den allra största uppmärksamhet. Att denna uppmärksamhet icke alltid var av det angenämaste slaget får väl närmast anses hava berott på den allmänna avvisande hållningen gentemot ideer, vilka vid ett första påseende syntes innebära ett raserande av en orgeltyp, som fullkomnats av mästare som Arp Schnitger och Silbermann. Sitt program för orgelbyggandet framlade abbé Vogler i en liten skrift, betitlad *Simplifikationssystemet*. Såsom namnet antyder har författaren därmed velat avse en förenkling av orgeln, och jag skall i det följande endast uppehålla mig vid de punkter, där abbé Vogler anser en förenkling bör företagas beträffande orgelns musikaliska utrustning. Redan en flyktig genomläsning av *Simplifikationssystemet* blottar vid själva dispositionsförfarandet metoder, vilka måst stå det klassiska orgelbyggeriet främmande. Voglers ideer äro originella, baserade på grundliga akustiska studier, under det att hans samtids orgelbyggeri är konservativt, grundat på många generationers erfarenhet. Håri ha vi säkerligen att finna en orsak till, att abbé Voglers ideer aldrig blevo populära under hans egen tid. Någon förläggare för sitt *Simplifikationssystem* lyckades han aldrig finna och de experiment, han måste vidtaga för att praktiskt utforma sina tankar, blevo honom så dyrbara, att han slutade sina dagar i största armod.

Då abbé Vogler påyrkar en förenkling av orgelns musikaliska resurser, vänder han sig i första rummet mot den i allmänhet oerhört rika pipmassa, som orglarna på hans tid förfogade över. En orgel med 6,666 pipor, säger han, kan icke uppvisa dubbelt så stor tonintensitet som den, vilken blott har 3,333 pipor. Ej heller står mångfalden av klangfärger hos den förra i ett sådant förhållande till den senares möjligheter i samma avseende, att det dubbla pipantalet därmed försvaras. Vid den större pipmängden måste med nödvändighet ett sådant förhållande inträda, att lika mensurer på någon eller några punkter korsas varandra och därmed giva upphov till ett fenomen, vilket grundar sig på den akustiska lag, som säger att lika ljudvågor upphäva varandra. Vad abbé Vogler med detta exempel närmast avser, är det meningslösa utbyggandet av registerantalet utöver en gräns, där en påbyggnad icke längre tjänar ett musikaliskt ändamål. En musikaliskt användbar orgel, fortsätter abbé Vogler, kan blott den vara, i vilken varje register blivit prövat med hänsyn tagen dels till dess egen-

värde och dels till det värde detsamma kan hava i förening med övriga register. Ett dylikt förfarande har abbé Vogler i sina orglar underkastat varje register och så låtit dess egna musikaliska funktioner bestämma, vilken plats det skall hava inom dispositionens ram. En analys av den i det följande meddelade dispositionen skall närmare klargöra detta. I det föregående nämndes, att abbé Voglers orgelbyggeri var ett nytt försök att ytterligare anknyta orgeln till orkesteridealet, varför man tycker sig ha anledning vänta, att ett nyskapande av orkestralt klingande orgelstämmor bort ligga honom varmt om hjärtat. Så var emellertid icke fallet. För den intonationskonst, som uppställt detta som sitt mål, hade abbé Vogler intet intresse. Hans grundliga akustiska skolning hade lärt honom, att det i naturen icke existerar något sådant som en enkel ton och att varje klang är en summa av dess aliquoter. Därigenom blir det honom möjligt att fota sina orglar på en rent orkestral bas, utan att använda andra klangliga resurser än de, vilka på grund av hävd vunnit burskap såsom orgelmässiga. Hit hörer då bruket av aliquoter såsom klangförstärkande och klangbildande element samt användandet av de av Tartini upptäckta kombinationsstonerna såsom en medveten dispositionsprincip. Såsom karaktäristiskt för abbé Voglers orglar brukar nämnas den klangdifferentiering, som förekommer mellan de olika klaveren. Det sätt, varpå han genomför denna differentiering, visar emellertid, att det i grund och botten icke är något nytt moment, som införes i orgelbyggeriet. Abbé Voglers metoder i detta avseende kan endast sägas vara ett strängare tillämpande av en registerorganisation, som redan finnes i det klassiska orgelbyggeriet.

Såsom exempel på abbé Voglers dispositionsmetoder anför jag dispositionen till den av honom i Neumünster ombyggda orgeln. Dispositionen är ingalunda den mest representativa för de Voglerska ideerna. Den har emellertid framför de övriga tvenne fördelar. Den, att vara uppgjord för en ombyggnad, varvid orgelbyggaren måst vara hänvisad till klangliga resurser, vilka voro orgelegna, samt slutligen den fördelen, att genom sin litenhet lättare låta sig analyseras inom den trängre ram, som måst uppgöras för en sådan uppsats som denna. Dispositionen lyder:

<i>Manual I.</i>	<i>Manual II.</i>	<i>Pedalen.</i>
1. Salicional 8'	1. Principal 8'	1. Subbas 16'
2. Gedackt 8'	2. Quintatoen 8'	2. Nassat 10 2/3'
3. Rörflöjt 4'	3. Viola da Gamba 8'	3. Basun 16'
4. Piffara 3'	4. Nassat 5 1/3'	
5. Waldflöjt 2'	5. Oktava 4'	
6. Flaccionet 1'	6. Travers 4' & 2'	
	7. Quinta 2 2/3'	
	8. Nassat 2 2/3'	
	9. Oktava 2'	
	10. Terz 1 3/5'	
	11. Quinta 1 1/3'	
	12. Terz 4/5'	
	13. Terz 2/5'	
	14. Trumpet 8'	
	15. Fagott 8'	
	16. Vox humana 4'	

I denna form, den för dispositioner sedvanliga, framstår abbé Voglers orglar icke just såsom ett resultat av den målmedvetna dispositions-

konsten. Men då man känner till, att det centrala i abbé Voglers orgelbyg-gargärning ligger just i själva dispositionsförfarandet, kan en närmare analys av detsamma vara befogad. Ett försök till en sådan analys av andra manualens register göres här, varvid märkes, att klaveret uppdelas i dess oktaver och att manualens stämmor fördelas på dessa i enlighet med de principer, vilka abbé Vogler uppställt i sitt Simplifikationssystem. Av fottalen angiva de inom parentes stående längderna av största pipan på den tast, där registret i fråga börjar, under det att de andra beteckna största pipans längden på C. Sedvanlig reservation göres givetvis för täckta stämmor.

Manual II.

C—H	c—h	c'—c''
Principal 8'	Principal 8'	Principal 8'
Quintatoen 8'	Quintatoen 8'	Quintatoen 8'
Gamba 8'	Gamba 8'	Gamba 8'
Nassat 5 1/3'	Nassat 5 1/3'	Nassat 5 1/3'
Trumpet 8'	Trumpet 8'	Trumpet 8'
Oktava 4'	Oktava 4'	Oktava 4'
Travers 4 & 2'	Travers 4' & 2'	Travers 4' & 2'
Quinta 2 2/3'	Quinta 2 2/3'	Quinta 2 2/3'
Oktava 2'	Oktava 2'	Oktava 2'
Quinta 1 1/3'	Quinta 1 1/3'	Quinta 1 1/3'
Vox humana 4'	Vox humana 4'	Fagott 32' (8')
	Tertz 1 3/5'	Terz 1 3/5'
		Nassat 10 2/3' (2 2/3')
		Tertz 6 2/5' (1 3/5')
		Terz 3 1/5' (4/5')

Redan en första blick på dispositionen, såsom den framgår genom denna uppställning, blottar den förskjutning av registerantalet, som faller på andra manualens klaver. Undersöker man närmare, huru denna förskjutning försiggår, finner man densamma tillämpad efter ett visst system, enligt vilket basen bliver ,vad registerantalet beträffar minst tillgodosett, under det att på klaverets övre hälft falla ett avsevärt större antal register. Detta står då i full överensstämmelse med den av abbé Vogler först formulerade dispositionsprincipen, enligt vilken man vid orgeldispositionens uppgörande har att taga större hänsyn till manualens diskant än till dess bas. Ty, säger abbé Vogler, manualens bas utgör endast ett mellanregister; den verkliga basen är att finna i orgelns pedal. Man kan ju tycka, att denna princip icke i tillräcklig mån iakttagits ens av abbé Vogler själv, i det han för pedalen endast disponerat tre register. Omständigheter, var-över han icke rått, utrymmesförhållanden måhända, kunna emellertid förklara denna omständighet, och som redan framhållits är dispositionen icke i alla avseenden representativ för de Voglerska idéerna. Granskar man manualens register med hänsyn tagen till deras harmoniska förhållanden, finner man dessa vara genomförda i basen till 16'-tonen och i diskanten till 32'-tonen. Manualernas uppdelning i bas och diskant utgör som bekant praxis inom harmoniumindustrien, emedan man genom detta förfarande ansett sig hava uppnått något av den musikaliska smidighet, vilken kännetecknar de flermanualiga orglarna. För abbé Vogler hade denna anordning liksom själva systemet

för registrens fördelning en orgelmusikalisk grund. Diskanten blev genom de djupt liggande aliquoterna icke skrikig, på samma gång som de högre liggande kvintstämmorna i manualens bas bidrogo till att göra en polyphon vävnad klar och distinkt i detta läge. Det har i det föregående nämnts, att abbé Vogler låter varje registers egna funktioner bestämma vilken plats det skall hava i dispositionen. Och det står därför i full överensstämmelse med denna grundsats, då han inom klaveret avbryter varje stämma, så snart dess minsta pipa understiger $1/4'$ i längd. Då således ett 4'-register var det minsta, som kunde genomföras inom hela klaveret, kommo 2'-stämmor och högre liggande terzer och kvinter att upphöra inom tvåstrukna och ettstrukna oktaverna. Härigenom kom de djupt liggande aliquotstämmorna också att få en annan funktion att fylla, nämligen samma funktion, som de gamla mixturerna ursprungligen hade att tillgodose.

En dispositions musikaliska värde är givetvis beroende av det sätt, varpå densamma tager hänsyn till den egendomliga utveckling, orgellitteraturen genomvandrat med sitt instrument. Och ur denna synpunkt kan de Voglerska ideerna endast bedömas av den kunnige kyrkomusikern. Men oberoende av hans omdöme kvarstår det förhållandet, att abbé Vogler är en av de få, vilka vid själva dispositionsförfarandet nedlagt ett grundligt arbete, som avsevärt skiljer sig från den slentrianmässiga rutin, vilken ofta kommit orgelns disposition till del.

Helge Mårtensson.

Psalmurvalet för folkskolorna.

Frågan om de psalmer, som böra och skola inövas i folkskolan, och som alltså kunde förväntas vara var mans egendom är för hela vårt folks musikliv ytterst betydelsefull. Här nedan återgives dels ett förslag till sådant urval som framfördes vid K. S. V:s Centralkommittés sista årssammanträde av kyrkoherde D. Rudin, och hans motivering, dels ock det psalmurval, som av särskilda kommitterade utarbetats för Stockholms folkskolor. Detta senare urval är upprättat med hänsyn till kursplanen för kristendomsundervisningen, samt med hänsyn till melodiens omfång och svårighetsgrad varjämte ett mindre antal melodier ha utvalts utom de obligatoriska. Då det synes Red. betydelsefullt att denna fråga blir tillbörligt ventilerad, är Red. villig att publicera förslag och yttrande, som kunna belysa spörsmålet.

A. Adell.

»Sveriges folk, ett sjungande Herrens folk»; det är visserligen lång väg ännu till det målet. Men ett steg på vägen — och ett viktigt steg — är väl att söka få det därhän, att alla i Sveriges folk kunna sjunga några av våra bästa, lättillgängligaste och vanligaste psalmverser ur den folkskatt som kallas »den svenska psalmbocken», kunna det, även när psalmboken inte är med.

Början måste ju då göras i skolorna, bland barnen. Och har förty Kyrkosångens Vänners Centralkommitté, övertygad om sakens vikt, beslutat föranstalta om

ett förslag till psalmurval, att genom K. Skolöverstyrelsens föreskrift inläras i samtliga skolor.

Förslaget, på uppdrag utarbetat inom Centralkommittén av undertecknad, gör icke anspråk på vare sig ofelbarhet eller fullständighet, men torde i det närmaste upptaga, vad man bör ha rätt att uppställa som minimum, när det gäller den unisona andliga sången inom Sveriges folk.

Sveriges folk får dock, trots allt, ännu alltjämt sin elementära andliga fostran inom Sveriges kyrka, en fostran, utan vilken en mycket stor del av detta folks barn skulle komma att stå utanför allt kristligt inflytande. Det torde därför ej kunna anses för mycket begärt, om ett urval ur denna kyrkas sångskatt ännu alltjämt får vara normerande för den unisona andliga sången bland barnen av Sveriges folk.

Förslaget lyder som följer:

Sv. Ps. 3: 7, 53: 1, 2, 55: 1 o. 4, 63: 13—15, 66: 1 o. 4, 69: 3, 94, 102: 1, 124: 1—4 (åtminstone v. 1 o. 2), 131: 1, 141: 9—13 eller 12, 13, 187: 10, 204: 2—5, 250: 1, 2, 257: 9, 10, 268: 1—3, 420, 421: 1, 2, 434: 1—4, 452: 1, 2, 486: 1, 4, 7, 500: 7, 626: 1, 2, 643: 1, 4, 5.

Stigsjö 4 jan. 1932.

D. Rudin.

Urvalet av psalmer för Stockholms folkskolor.

(Av kommitterade utarbetat förslag.)

Parenteserna ange mel. i Nya koralboken, red. av Otto Olsson. Där icke annorlunda angives, inövas psalmens *egen* melodi. Korallerna bära i regel utföras i någorlunda livligt tempo.

För Klass I.

Nr 63: 13—15; 204: 2 (mel. 268); 420: 1, 2; 619: 1, 621: 1, 2 (mel. 420).

Valfria: 66: 1 (mel. 250); 141: 12 (mel. 420).

För Klass II.

Nr 51: 1—4; 56: 1, 2 (mel. 63); 106: 1; 431: 1, 3 (mel. 187).

Valfria: 35: 1 (mel. 118); 120: 9; 434: 1, 3.

För Klass III.

Nr 28: 1, 6 (mel. 323); 55: 1; 141: 9 (mel. 420); 187: 7, 8; 203: 1; 500: 7 (mel. 136).

Valfria: 224 (mel. 183, ej långsamt); 250: 1, 2; 271: 1—4.

För Klass IV.

Nr 24: 1; 55: 4; 86: 1 (mel. 94); 89: 1—4; 102: 1; 113: 1—4.

Valfria: 129: 1 (mel. 460); 394: 1, 3; 421: 1, 2, 5 (mel. 33); 634: 1 (mel. 63).

För Klass V.

Nr 3: 7; 33: 1—3; 45: 8; 53: 1; 94; 138: 1; 213: 1; 424: 1.

Valfria: 68: 4, 5; 73: 4; 118: 1, 3; 119: 1, 4 (mel. 186); 192: 5, 6 (mel. 460).

För Klass VI.

Nr 50: 1, 3; 124: 1—4; 268: 1; 285: 6; 486: 1, 3.

Valfria: 16: 1 (mel. 1); 146: 1, 2, 4, 5; 298: 1—3; 329: 3 (mel. 140); 407: 8 (mel. 204).

För Klass VII.

Nr 76: 8; 130: 8 (mel. 186); 257: 10, 11; 383: 4—6; 500: 4—6 (mel. 136).

Valfria: 69: 3 (mel. 55); 272: 1, 3; 325: 1, 10 (mel. 51); 568: 1, 2 (mel. 631).

För Klass VIII.

Nr 247: 1 (mel. 213); 424: 6—8; 433: 1—4 (mel. 442).

Valfria: 23: 1—3; 150: 1; 276: 6 (mel. 323).

Dessutom böra följande *psalmmelodier* på grund av sitt särskilt stora musikaliska värde inövas:

i klass V: Nr 46, 194, 208, 252, 326;

i klass VI: Nr 60, 128, 135, 144;

i klass VII: Nr 91, 438, 487.

Kyrkosångens vänners årsredogörelse för år 1931.

CENTRALKOMMITTÉNS VERKSAMHET.

Centralkommittén avhöll sitt ordinarie årssammanträde 8 januari detta år. Ur protokollet meddelas följande:

Räkenskaperna för år 1931, vilka jämte 1932 års räkenskaper skola revideras av Göteborgs stiftskrets, upptaga i sammandrag följande poster:

Debet:

Behållning från år 1930	206: 17
Ränta från år 1930	2: 88
Arsavgifter	350: —
Summa Kronor	559: 05

Kredit:

Sekreterarens arvode	50: —
Årsredogörelsen	180: 50
Reseräkning	90: —
Portoräkningar	14: 80
Diverse	24: —
Behållning till år 1932	199: 75
Summa Kronor	559: 05

F. M. Allard, kassaförvaltare.

Man uttalade förhoppning om återupplivande av stiftskretsarna i Årkestiftet och i Västerås stift samt om upptagande av KSV:s verksamhet i huvudstaden genom en krets även därstädes.

Ett 100-tal inkomna koralförslag till »Nya Psalmer» förelågo, av vilka c:a 15 ansågos mer eller mindre acceptabla. Man beslöt att även under år 1932 lämna möjlighet för dem så önska att till musikdirektör W. Ahlén, Stockholm, inlämna koralförslag men uteslutande till »Nya Psalmer» och bland dem till sådana som anses vara i särskilt behov av nya melodier.

Uttalades förhoppning att kyrkomusikaliska kurser inom stiftens alltförst må komma till stånd, samt att möjligheter för ekonomiskt understöd förefinnas.

Rapporter från resp. sektioner avlämnades, vilka stått att läsa i organen för kyrkomusik och kyrkosång.

P. M. till herrar kretsombud, sekreterare och kassaförvaltare.

1. Varje stiftskrets fattar vid sin årssammanskomst beslut med anledning av Cen-

tralkommitténs räkenskaper för år 1931 (se ovanstående sammandrag) och meddelar härom till kyrkoherde F. M. Allard, Ringås före 1 dec. 1932.

2. Göteborgs stiftskrets reviderar 1931 års räkenskaper samt utser 2 revisorer samt 1 suppleant för 1932 års räkenskaper. Om valet underrättas undertecknad snarast.
3. Protokollsutdrag utvisande Kretsarnas beslut angående centralkommitténs års-sammanträde skola före 1 dec. 1932 tillställas undertecknad.
4. Årsavgifter torde insändas till kyrkoherde F. M. Allard, Ringås, senast 1 dec. 1932.
5. Redogörelse för Kretsarnas verksamhet 1932 torde sändas till undertecknad senast 15 febr. 1933.

Stockholm, Prästgatan 18 den 23/3 1932.

Gabriel Grefberg,
sekr. i centralkommittén.

SKARA STIFTSKRETS.

K. S. V. i Skara stift har under år 1931 hållit sånggudstjänster på olika platser i stiftet, i Dala, Edåsa, Holmestad och Österplana, i Herrljunga, Vedum, Främmostad och Essunga. Vid dessa har förekommit hymnsång, predikan och liturgisk aftonbön. Vid kyrkliga mötet i Skara den 16 juni hade K. S. V. en konsert i Domkyrkan under medverkan av Domkyrkoorganisten I. Widéen. Vid hans 60-årsdag den 21 mars deltog K. S. V. i uppvaktningen och festkonserten. Under kyrkosångsfesten i Borås den 17—18 oktober sjöng K. S. V:s kör ett par hymner separat. På Kållands kontrakts kyrkosångsdag i Lidköping den 9 nov. medverkade K. S. V. med körsång i kyrkan. På årsmötet den 2 nov. beslöts, att K. S. V. skulle uppdelas i 3 kretskörer, Lidköpings-, Vänersborgs- och Skövdekyrkans, detta för att nedbringa resekostnaderna och för åstadkommande av flitigare övning. Till styrelse omvaldes kyrkoherde G. Helander, Vänersborg (ordf.), kyrkoherde D. Lindholm, N. Härene (sånganf.) och undertecknad (kassör och sekr.) samt nyvaldes fröken M. Hammargren, Skara och kyrkoherde N. Rosander, Österplana.

Torbjörntorp den 12 febr. 1932.

Erik H. Cederbom.

LINKÖPINGS STIFTSKRETS.

Den 24 nov. hölls i Linköping årssammanträde med kretsens ledamöter under biskop Aurelius' ordförandeskap. För att väcka intresse för sällskapets strävanden tillsattes en kommitté, bestående av biskopen, pastor T. Borggård samt undertecknad, med uppgift att komma i kontakt med stiftets yngre präster, vilka skulle kallas till ett sammanträde i samband med anordnandet av en kyrkosångsdag. Sånganförelaren pastor C. G. Lindberg avsåg sig anförarbefattningen, och beslöts, att densamma tills vidare skulle ställas vakant. I övrigt omvaldes styrelsen. Ordf. biskop E. Aurelius, v. ordf. kyrkoherde F. M. Allard, sekr. o. kassaförv. kontraktsprosten E. Hagwall, sånganförelare vakant, resemarsskalk pastor W. Lindeborg.

F. M. Allard.

STRÅNGNÄS STIFTS KYRKOSANGSFÖRBUND.

Om styrelsens beslut och åtgöranden. Enligt föregående års beslut har styrelsen genom sin sekreterare utarbetat förslag till omredigering av förbundets stadgar, vilket förslag varit utsänt till styrelsens granskning och även till samtliga dirigenter. På styrelsens förslag kommer detta förslag att slutbehandlas först vid årsmöte 1932.

Styrelsen har anordnat en Liturgisk kyrko-musikalisk kurs för Strängnäs- och Linköpingsstiften i Katrineholm 20—25 juli 31 med docent G. Lindberg, Upsala, kyrkoherde F. M. Allard, Örtomta, musikdirektörerna A. André, Örebro, och V. Ahlén, Stockholm, som föreläsare och lärare. Kursen var besökt av intresserade deltagare, däruv från Linköpings stift 6 st. Den drog en kostnad av kr. 1,586:75 — däruv 1,000: — kr. anslag av lotterimedel och 50 kr. från kyrkorådet i Katrineholm.

I avgivet yttrande har styrelsen uttalat sig för anslutning till Sveriges kyrkliga bildningsförbund.

Om förbundets verksamhet genom sina körer kan sägas, att året varit ett den relativa vilans år efter kraftansträngningarna till 1930 års stora Örebromöte. Förutom det sedvanliga arbetet inom den egna församlingen ha åtskilliga körer givit eller biträtt vid kyrkokonserter i andra församlingar. Gemensamt uppträdande har ägt rum av Sörmlandsavdelningen vid den s. k. Sörmlandsmässan vid midsommaren 1931, varvid förbundskören medverkade vid en fältgudstjänst och gav en konsert. Sörmlandsavdelningen har ock varit samlad till kyrkosångshögtid i Södertälje den 21—22 november med en sånggudstjänst och en kyrkokonsert. Vid denna uppfördes bl. a. Schütz' musikaliska Exequier. K. S. V.-kören har framgångsrikt fullföljt sitt arbete för psalmsångens och liturgiska sångens frammarsch genom att giva koralaftnar med altarandakt i Ripsa och Lid samt Tuna och Lunda.

Inom Närkesavdelningen har med mer eller mindre anslutning till Nikolaikören, Örebro, såsom kärntrupp gemensamt uppträdande ägt rum i Örebro d. 24/3 vid Nykterhetskurserna, d. 29/3 under den Heliga veckan, d. 27/4 vid en Widénkonsert, d. 9/8 vid Hembygdsfest i Siggebohyttan, d. 4/10 kyrkokonsert i Ramundeboda och Finnerödja och d. 17—18/10 vid Kyrkosångshögtiden i Borås. Vid dessa båda senare tillfällen gavs delar av H-mollsmessan. Ett 90-tal sångare deltog från Närkesavdelningen med enstaka inslag från Sörmland.

Arbetet för psalmsångens höjande har glädjande nog på flera platser inom Närke upptagits med anordnande av koral- och psalmaftnar med eller utan altarandakt av bl. a. Sköllersta, Svennevad, Hardemo och Hidinge kyrkokörer. Kanske av flera. Detta är dock ej av meddelaren känt.

Närkesavdelningen av förbundet med Nikolaikören som kärna gav i Hardemo under november en Koralafton med altarandakt (Completorium).

I flera församlingar har Schütz' Passionsoratorium fått en given plats i Långfredagens gudstjänster, likasom de Bömiska Julvisorna på ett och annat ställe håller på att bli tradition för Julottan.

Vid årsmöte i Södertälje d. 22/11 fattade förbundet definitivt beslut om officiellt deltagande i det planerade kyrkosångsmötet i Uppsala 1933. Styrelsen hyser den vissa förhoppningen, att dirigenter och sångare på allvar gå in för att Strängnäs-förbundets insats här måtte bli hedersam och förbundet värdig.

Svennevad i januari 1932.

För Styrelsen:

P. H. Ydström,
v. ordf. o. sekr.

VÄXJÖKRETSEN AV K. S. V.

Växjökreetsens arbete under år 1931 har koncentrerats omkring anordnandet av en liturgisk-kyrkomusikalisk instruktionskurs i Växjö. Kursen, som var avsedd

för präster och organister, hölls den 6—9 juli och hade samlat 15 präster och 50 organister som deltagare.

Biskop Reuterskiöld öppnade kursen med ett tal i Domkyrkan. Kyrkoherde F. M. Allard, Ringsås, höll föredrag om »den svenska högmässan» och »Seb. Bach och gudstjänsten». Domk. vicepastor A. Adell, Lund, höll föredrag om »Uppbyggande av vesper och andra tidegärdsgudstjänster enligt vesperale och tidegården» samt ledde övningar i liturgisk läsning och liturgisk sång. Musikdirektör A. Andrén, Örebro, undervisade i kördirigering samt höll föredrag om talteknik och röstvård. I orgelspelning meddelades undervisning av musikdirektör D. Becker, Kalmar.

Den 7 och 8 juli hölls lit. morgonbön (non) och den 9 juli aftonbön (completorium) i Domkyrkan. Kursen avslutades i Folkseminariets aula med ett anförande av K. S. V:s ordförande, kyrkoherde A. V. Thornell.

På grund av de kostnader, som voro förenade med ifrågavarande kurs, har Sällskapets manskör under år 1931 icke gjort någon sångarresa. A. V. Thornell.

LUNDS STIFTS KRETS.

Från föreningens arbete under det gångna året är särskilt att anteckna den liturgiska kurs för präster, som hölls i Lund den 20—23 april. I denna kurs deltog trettio präster. Kursen öppnades av H. H. Biskopen i S:t Peters kloster kyrka. Tiden upptogs huvudsakligen av liturgiska övningar i såväl läsning som sång, vilka övningar leddes av domkyrkovicepastor Adell. Föredrag hölls av H. H. Biskopen om »Ord och sakrament» (infört i Tidskrift för kyrkomusik m. m. 1931 sid. 81), domprosten Brilioth om »Prästupbildningens problem» och professor Holmquist om »Den svenska mässans införande» (infört i Svensk-teologisk kvartalsskrift 1931 sid. 162 ff.). Diskussion hölls över ämnet »Dogmatik och predikan» med inledningsföredrag av professor Aulén. Under kursen hölls tvenne liturgiska gudstjänster.

Styrelsen har varit densamma som föreg. år: professor G. Aulén ordförande, t. f. kyrkoherde J. Hartler v. ordf. och kassaförvaltare samt stiftsadjunkt B. Åstrand sekreterare med stadskomministrarna teol. dr. G. Rosendal och teol. lic. A. Melin samt domkyrkovicepastor A. Adell som suppleanter.

Lund den 29 februari 1932.

Styrelsen.

HÄRNÖSANDS STIFTSKRETS.

Stiftskretsen av Kyrkosångens Vänner har under år 1931 tillsammans med Härnösands stifts Kyrkosångsförbund hållit sin kyrkosångshögtid — den andra i ordningen efter Kyrkosångsförbundets »födelse» — i Sundsvall vid Mikaelihelgen (1—4 oktober). Denna högtid torde kunna betecknas såsom en god framryckning för kyrkosångssaken i stiftet. Såsom slutnummer framfördes vid konserten på Mikaelidagens afton Otto Olssons storartade Te Deum av Sundsvallskören under direktör Hults ledning. Förbundskören »gjorde sig» också väl i sina nummer. De offentliga föredragen: kyrkoherde D. Rudins om »den andliga sången genom tiderna», docent G. Lindbergs om »den evangeliska gudstjänstens väsen» i samband med frågan om praktiska åtgärder för gudstjänstlivets höjande och pastor Bengt Jonzons (i kyrkan) om »sången såsom nådemedel» voro ganska väl besökta, vilket däremot knappast kunde sägas om de rent instruktiva avdelningarna (om dirigering och om den liturgiska musiken). Såsom ett minne för livet står Mikaelidagens högmässa med ecklesiastikministern, biskop Stadener på predikstolen, talande om »människor vid himmelrikets port» och med bl. a. Halleluja-kören ur Händels »Messias».

Vid årsmötet (Kyrkos. Vänners årsmöte hölls i samband med Kyrkos.-förbundets) var den viktigaste frågan den om sammanslagning av K. S. V. och K. S. F. i

stiftet. Frågan överlämnades emellertid för närmare utredning åt en kommitté jämte de båda styrelserna och bordlades till kommande årsmöte.

Att anteckna är dessutom en gudstjänst förut på vårsidan i den antikvariskt synnerligen intressanta och i övrigt till andakt djupt stämmande kyrkan på Murberget (Härnösands »Skansen»). Den utfördes enl. den högtidligare formen av Reformationsvesperen i 1924 års Vesperale under ledning av K. S. V:s v. ordförande med frivilliga krafter från Härnösand. Den var till trängsel besökt och synes lämnat djupa intryck.

Om även kyrkosångsrörelsen i stiftet ännu ej kan sägas ha »vuxit sig stark», så är den dock för handen och — hoppas vi — rycker framåt. De många hindren genom förnämligast det »passiva motståndet» kunna icke övervinnas med blott människokraft. Men så hoppas vi ju att *saken* är icke blott människoverk utan åtminstone gömmer i sig ett Guds verk. Månde den ock få i sin tid uppenbaras såsom ett sådant!

Daniel Rudin.

John Morén.

In memoriam.

Den svenska kyrkomusikens vördade nestor är borta. Plötsligt och oväntat kom dödsbudet. Det nådde honom dock i en lycklig stund: omgiven av sina närmaste och kära fick John Morén utan dödskamp och svåra smärtor träda över gränsen till en annan tillvaro, såsom han själv önskat. Men för oss, som i vår gärning och vårt livsintresse stodo honom nära och hade hugnats med hans vänskap, är förlusten bitter — och oersättlig. Här skall ej ordas om den insats John Morén gjort i svensk kyrkomusik, — den är f. ö. säkert större än som för ögonblicket kan överblickas — dessa rader äro endast nedskrivna som ett uttryck för den *tacksamhet*, som besjälar alla dem, som ha någon förståelse för denna Moréns kyrkomusikaliska betydelse.

Det är två ord, som kunna sättas som signatur under Moréns livsverk och konstnärliga skapande: *anda* och *stil*. Han ville, att kyrkomusiken skulle vara *levande*, men samtidigt släppte han aldrig ur sikte sitt oeftergivliga krav på konstnärlig, kyrklig stil. Under de senare åren hade han kommit fram till en större personlig frihet i de musikaliska uttrycksmedlen, som man nogsamnt kunde märka i de förra året utgivna »Tolv nya motetter», vilka måhända inrymma något av det fullödigaste Morén skapat.

John Morén är borta, men hans verk lever. Han var en banbrytare för sina idéer och fick väl stundom känna motståndets bitterhet, men vi välsigna och vörda det sällsynt vackra minnet av en man, som helt vigt sitt liv åt kyrkomusikens helgade konst. Vi unna honom vilan efter en lång arbetsdag, men det kristna evighetshoppet sträcker sig än längre: i en renare och fullkomligare värld än denna tro vi, att en högre tjänst väntar vår hänsovne vän,

»där kerubers harpor klinga
bland de sällas segersång.»

John Morén, frid över Ditt minne! Det styrke vår håg och rene vår längtan ännu i sena år.

Råsunda den 8 april 1932.

Jacob Nyvall.

Nya orglar 1931.

(Forts. från föregående nummer.)

Av **M. J. & H. Lindegren, Göteborg:**

I *Kisa kyrka*, Linköpings stift: 21 register, 2 manualer och pedal.

Disposition: Man. I: Borduna 16' g. o., Principal 8' g. o., Gamba 8' g. o., Flute harm. 8' g. o., Dolce 8', Borduna 8', Oktava 4' g. o., Rauschkvint 2 kor. g. o., Trumpet 8' g. o. Man. II: Liebhich-Gedackt 16', Basetthorn 8', Kvintadena 8', Violin 8' g. o., Rörflöjt 8' g. o., Salicional 8' g. o., Voix celeste 8', Flute octaviant 4' g. o., Flautino 2'. Pedal: Subbas 16' g. o., Violoncell 8' g. o., Basun 16' g. o.

Samtliga gamla stämmor från föregående orgeln, byggd av Lund & Lund, 1908. Traktur och registratur: rörpneumatik utan ställskruvar. Väderlådor: Roosevelts system.

I *Torestorps kyrka*, Göteborgs stift: 7 register, 1 manual och pedal. Dispositionen: Man.: Borduna 16', Principal 8', Gamba 8', Rörflöjt 8', Salicional 8', Oktava 4'. Pedal: Subbas 16'.

Samtliga stämmor från föregående or-

geln, byggd av O. Hammarberg 1908. Traktur och registratur: Rörpneumatik, Väderlådor: Roosevelts system.

I *Kviinge kyrka*, Lunds stift: 15 register, 2 manualer och pedal.

Disposition: Man. I: Borduna 16', Principal 8' g. o., Dubbelflöjt 8', Oktava 4' g. o., Kvinta 2²/₃' g. o., Oktava 2' g. o. Man. II: Viola 8', Gedackt 8' g. o., Kvintadena 8', Salicional 8' g. o., Gedacktflojt 4' g. o. Tremulant. Pedal: Subbas 16' (transmitt.), Oktavbas 8' (transm.), Flöjtbas 8', Oktava 4'.

De gamla stämmorna från föregående orgel, byggd av P. Z. Strand, 1837. Traktur och registratur: rörpneumatik. Väderlådor: Roosevelts system.

I *Lommelands kyrka*, Göteborgs stift: 9 register, 2 manualer och pedal.

Disposition: Man. I: Borduna 16', Principal 8', Flute harm. 8', Oktava 4', Kornett 3-kor. Man. II: Rörflöjt 8', Salicional 8', Voix celeste 8'. Pedal: Subbas 16'.

Traktur och väderlådor som ovanstående.

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenade tjänster ha utsetts: I Altuna, Västm., R. Jansson, Länna, i Nye, Jönk., T. Håkansson, Vättersnäs, i Vångaby, Skarab., F. Olson, Östersund, i Västanfors, Västm. H. Tjus, Karlstad, i Ormesberga, Krb., H. Henriks-son, därst., i Finnekumla, Alb., F. J. Andersson, Tutaryd, i Visingsö, Jönk., N. Andersson, i Häglinge, Krist., S. Kjellén, därst., i Stjärnsund, Kopp., E. Johansson, därst.

Musikbilagan. Med detta häfte följer som musikbilaga de nya melodier till psalmer i psalmbokstillägget av år 1921, som

av K. S. V:s Centralkommittés kommitterade, musikedirektörerna D. Wikander och W. Ahlén, utvalts bland ett hundratal till dem insända nya kompositioner, och vilka melodier demonstrerades vid den musikaften i St. Jakobs kyrka, som anordnades i samband med sista årsmötet. Det erinras om att en förnyad uppmaning utgått till kompositörer av koralmelodier att insända dem till musikedirektör W. Ahlén, Stockholm, adr.: Upplandsgatan 43. Av skilda skäl har man ansett lämpligast att ej publicera författarenamnen t. v.

A. A.

Litet Harmonium blir stor orgel. Inom det orgeltekniska området har i dagarna gjorts en utomordentligt betydelsefull uppfinning. En apparat, kallad »*Elektrocrescendo*», vilken saluföres av den kända firman A.-B. J. Ludv. Ohlsons Pianomagasin i Stockholm, har konstruerats och har till funktion att förstärka ljudet från ett vanligt harmonium till en effekt, vilken ej står de stora piporglarna mycket efter. Apparaten har demonstrerats dels för professorerna vid K. Musikaliska Akademien i Stockholm Otto Olsson och Olallo Morales, dels för dagspressen och erhållit de ampleste lovord. Det antages på goda grunder, att vårt lands mindre kyrkor och samlingslokaler nu fått den alltid brännande orgelfrågan löst på ett lyckligt och, vilket ej är det minst viktiga, ett prisbilligt sätt.

Till innehavare av professuren i Musikvetenskap vid Freiburgs universitet, Schweiz, som innehades av Dr. P. Wagner, har kallats privatdocenten Dr. Fellerer, Münster i Westfalen. F. är redaktör

för Kirchenmusikalisches Jahrbuch och framstående medlem av Cäclien-Verein.

Till organist i Domkyrkan i Berlin har kallats professor Fritz Heitmann, sedan 1925 professor vid akademien för kyrko- och skolmusik i Berlin.

Pedagogiska studieveckor för utlänningar. Centralinstitutet för uppfostran och undervisning anordnar för utländska lärare, som vilja lära känna nutida tyskt skolarbete, under tiden mellan 27 juli—12 augusti i Musikheim, Frankfurt/Oder en kurs för musik bildning. Kursen avser icke att tjäna någon metod för ett visst undervisningsfack, utan vill förena sådana deltagare, som känt betydelsen av att hela skollivet genomtränges av musik ande. Därför skola ej blott nya metoder för musikundervisningen behandlas, utan uppfostran till musik överhuvudtaget. Avgift: 45 Mk. Förfrågningar och anmälningar till Auslandsabteilung des Zentralinstituts für Erziehung und Unterricht, Berlin W 35, Potsdamer Str. 120.

Kyrkokalender

för maj månad.

BÖNSONDAGEN.

Högmässa: Psalmer: 607: 1; 261: 1—4. 129: 3. 260. [104: 2—4. 153.] 194: 4. Allmän kyrkobön: Alternativ I. Hymn: Pre-torius: Bed trägen. (D.) — Postludium: J. S. Bach: Vater unser im Himmelreich. (Ed. Peters VII.)

Aftonsång: Psalmer: 200: 1—4. 104: 4—7. 209: 4. Postludium: J. S. Bach: Christe, aller Welt Trost. (Ed. Peters VII n:r 40 b.)

Violett skrud.

För veckans morgonböner:

(Måndag, tisdag, onsdag av gammalt gäng-dagar.)

Månd. 2 maj. Sv. psb. 258: 1. 258: 3, 4. Psalt. 19: 2—7. Mark. 5: 1—20.

Tisd. 3. KORSMÄSSA. Sv. psb. 260: 1, 2. 260: 3, 4. Psalt. 39: 5—14. Mark. 5: 21—43.

Onsd. 4. Sv. psb. 261: 1, 2. 261: 3, 4. Psalt. 119: 1—7. Mark. 6: 1—29.

KRISTI HIMMELSFARSDAG.

Ottesång: Psalmer: 116. 115: 7—9.

Högmässa: Psalmer: 115: 1—4. 521. 114: 2—4. 113. [104: 2—4. 153.] 139. Allmän kyrkobön: Alternativ II. Hymn: Otto Olsson: Allt fullkomnat är (D.) eller I. Widéen: Dig prisa alla kerubim. Postludium: J. S. Bach: Fuga C-dur. (Ed. Peters II: 1.)

Aftonsång: Psalmer: 114: 1—4. 118: 1—3. 46: 7, 8. Postludium: Kickstat: Nun freut euch, lieben Christen g'mein. (Kallmeyers förlag.)

Vit skrud.

För veckans morgonböner:

Fred. 6. Sv. psb. 521: 1, 2. 521: 3, 4. Psalt. 110: 1—4. Mark. 6, 30—56.

Lörd. 7. Sv. psb. 115: 1—3. 115: 4, 5. Psalt. 96: 1—10. Mark. 7: 1—23.

REFORMATIONS DAGEN.

Ottesång: Predikotext: 1 Petr. 2: 9—10. Psalmer: 426: 1—4. 139.

Högmässa: Text: 2 Kor. 1: 3—7. Psalmer:

144: 1. 124. 384: 6. 123: 4—7. [157, 17, 18. 153.] 22. Allmän kyrkobön: Alternativ II. Hymn: J. S. Bach: Behåll oss, vid ditt rena ord. (D.) Postludium: Hanff: Ein feste Burg ist unser Gott. (Choralvorspiele alter Meister, Ed. Peters.)

Aftonsång: Text: Jes. 11: 11—13. Psalmer: 21: 1—4. 536. 579: 6. Postludium: Pachelbel: Ach Gott vom Himmel, sieh darein. (Hamburger och Wöldike: Orgelmusik, Hansens förl.)
Röd skrud.

För veckans morgonböner:

Månd. 9. Sv. psb. 549: 1, 2. 549: 3. Psalt. 46. Mark. 7: 24—8: 10.
Tisd. 10. Sv. psb. 121: 5. 121: 6. Psalt. 71: 1—6. Mark. 8: 11—9: 1.
Onsd. 11. Sv. psb. 552: 1, 2. 552: 3. Psalt. 119: 9—16. Mark. 9: 2—29.
Torsd. 12. Sv. psb. 324: 2, 3. 324: 4. Psalt. 111. Mark. 9: 30—50.
Fred. 13. Sv. psb. 46: 6, 7. 46: 8. Psalt. 102: 13—23. Mark. 10: 1—31.
Lörd. 14. Sv. psb. 137: 4. 137: 6, 7. Psalt. 87. Mark. 10: 32—11: 11.

PINGSTDAGEN.

Ottesång: Psalmer: 138: 1—3. 134: 2, 3.
Högmässa: Psalmer: 136: 1. 133: 1—7. 134: 1, 2. 136: 3—6. [137: 5, 6. 138.] 194: 4. Allmän kyrkobön: Alternativ II. Hymn: Otto Olsson: O, du helge Ande kom. (D.) Postludium: J. S. Bach: Komm Gott Schöpfer, heiliger Geist. (Ed. Peters VII).
Aftonsång: Psalmer: 137: 1—4. 529: 1—4. 135: 2—4. Postludium: Raasted: Nu bede vi den Helligaand. (18 Orgelkoraler, op. 58, Hansens förl.)
Röd skrud.

ANNANDAG PINGST.

Högmässa: Psalmer: 131: 1, 2. 147: 1—3. 114: 3, 4. 133. [137: 5, 6. 138.] 134: 3. Hymn: Morén: Så älskade Gud världen. (Nord. Musikförl.) Postludium: Zachow: Kom helge Ande Herre Gud. (Hamburgér o. Wöldike: Orgelmusik, Hansens förl.)
Aftonsång: Psalmer: 136: 1—4. 530. 531. Postludium: Pachelbel: Komm Gott Schöpfer, Heiliger Geist. (Bärenreiter Ausg. 239.)
Röd skrud.

För veckans morgonböner:

Tisd. 17. Sv. psb. 134: 1, 2. 134: 3. Psalt. 104: 1—5, 13—15. Mark. 11: 12—12: 12.
Onsd. 18. ERSMASSA. Sv. psb. 131: 1, 2. 131: 3. Psalt. 119: 89—94. Mark. 12: 13—44.
Torsd. 19. Sv. psb. 135: 1, 2. 135: 3, 4.

Psalt. 73: 1—3, 23—26. Mark. 13: 1—37. Fred. 20. Sv. psb. 137: 4, 5. 137: 7. Psalt. 130. Mark. 14: 1—25.
Lörd. 21. Sv. psb. 138: 1, 2. 138: 3. Psalt. 95: 1—8. Mark. 14: 26—52.

HELIGA TREFALDIGHETSDAG.

Högmässa: Psalmer: 23: 1—3. 24: 2—5. 133: 6, 7. 214: 1—4. [137: 5, 6. 138.] 272: 3. Allmän kyrkobön: Alternativ II. Hymn: J. S. Bach: Lov och pris ske Gud Fader. (D.) Postludium: J. S. Bach: Fuga, Ess-dur (Ed. Peters III) eller: Alberti: Der du bist drei in Einigkeit. (Choralspiel alter Meister.)
Aftonsång: 138: 1—3. 199: 1—5. 324: 5. Postludium: Pretorius: Dreifaltighets-hymnus »Te Deum laudum carmine». (Kallmeyers Verlag.)

För veckans morgonböner:

Månd. 23. LARS LINDEROT. Sv. psb. 118: 1, 2. 118: 3. Psalt. 145: 15—21. Mark. 14: 53—72.
Tisd. 24. Sv. psb. 214: 1. 214: 6, 7. Psalt. 90: 1—14. Mark. 15: 1—21.
Onsd. 25. Sv. psb. 199: 1, 2. 199: 4. Psalt. 119: 169—176. Mark. 15: 22—47.
Torsd. 26. Sv. psb. 394: 1, 2. 394: 3. Psalt. 121. Mark. 16: 1—20.
Fred. 27. Sv. psb. 194: 1, 2. 194: 3. Psalt. 143: 1—8. Fil. 1: 1—30.
Lörd. 28. Sv. psb. 383: 4. 383: 5. Psalt. 148: 1—4, 11—14. Fil. 2: 1—30.

FÖRSTA SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET.

Högmässa: Psalmer: 455: 1. 221: 1—3. 134: 3. 454: 1—4. [153: 14, 15. 155.] 119: 5. Allmän kyrkobön: Alternativ I. Hymn: Byström: O Helge Ande. (D.) Postludium: J. S. Bach: Preludium o. fuga, emoll. (Ed. Peters III.)
Aftonsång: Psalmer: 138: 6—9. 252: 1—4. 257: 10, 11. Postludium: J. Bernhard Bach: Du Friedefürst, Herr Jesu Christ, variat. nr 4. (Choralvorspiel alter Meister, Ed. Peters.)

För veckans morgonböner:

Månd. 30. Sv. psb. 430: 3. 430: 5. Psalt. 36: 2—10. Fil. 3: 1—21.
Tisd. 31. Sv. psb. 187: 7, 8. 187: 9, 10. Psalt. 42: 1—6. Fil. 4: 1—23.
(De nytestamentliga perikoperna för veckans morgonböner äro anvisade i närmaste överensstämmelse med E. Eidem: Vår Frälsnings evangelium, som utgivits på Diakonistyrelsens förlag. Hymner, som återfinnas på förlagets prisbilliga serie äro betecknade med (D).)

Förslag till nya koraler.

Sv. ps. 507. (Här en källa rinner.)

a)

Här en käl - la rin - ner: Säll den hen - ne fin - ner!

Hon är djup men klar, — Gömd men up - pen - bar. —

Sv. ps. 507. (Här en källa rinner.)

b)

Här en käl - la rin - ner: Säll den hen - ne fin - ner!

Hon är djup men klar, Gömd men up - pen - bar.

Sv. ps. 507. (Här en källa rinner.)

c)

Här en käl - la rin - ner: Säll den hen - ne fin - ner!

Hon är djup men klar, — Gömd men up - pen - bar. —

Sv. ps. 508. (Jag om en konung sjunga vill.)

Jag om en ko - nung sjung - a vill Vars li - ke al - drig
Hans namn till pris jag vill med fröjd, In - för hans tron i

fun - nits till I skön - het, makt och ä - ra. I nåd sitt folks be -
stef - tet böjd, Ett of - fer ho - nom bä - ra.

gär han hör, Och nåd för nåd med oss han gör; Væl -

sig - nel - se han spri - der Till al - la folk och ti - der.

Sv. ps. 525. (För alla helgon.)

För al - la hel - gon, som i kamp för tron Stått fast mot
 värl - den och nått himla - ron, Till dig, o Je - su, hö - jes lo - vets
 ton! Hal - le - lu - ja! Hal - le - lu - ja!

Sv. 565. (Dina blevo vi som späda.)

Di - na ble - vo vi som spä - da, Her - re, i vårt dop - för - bund,
 Och som di - na barn vi trä - da In - för dig i den - na stund.
 Att med e - gen röst och tung - a Dig be - kän - na och lov - sjung - a.

Sv. 576. (Ingen hinner fram.)

Ing - en hin - ner fram till den e - vi - ga ron, Som sig ej
 el - digt fram - träng - er, Själ - en måste ut - stå en kamp för den
 tron, Var - på vår sa - lig - het häng - er. Por - ten kal - las
 träng, och vä - gen he - ter smal, He - la Her - rens nåd är
 ställd ut - i ditt väl; Men här gäl - ler träng - a, ja träng - a sig
 fram, An - nars är him - len för - lo - rad.

Sv. ps. 581. (Jag vet en port.)

c)

Jag vet en port, som öp - pen står, Där
En klar - het, som från kor - set går, Om

från de gyll - ne sa - lar O, djup av nåd, min
Kris - ti kär - lek ta - lar.

Gud, hos dig, Att den står öp - pen ock för mig För
mig, för mig, Står öp - pen ock för mig.

Sv. ps. 581. (Jag vet en port.)

b)

Jag vet en port, som öp - pen står, Där från de gyll - ne
sa - lar En klar - het, som från kor - set går, Om Kris - ti kär - lek
ta - lar. O, djup av nåd, min Gud, hos dig, Att den står öp - pen
ock för mig, För mig, för mig, Står öp - pen ock för mig.

Sv. ps. 584. (Fader, Du vars hjärta gömmer.)

Fa - der, Du vars hjär - ta göm - mer He - lig - het som
all - ting dö - mer, Kär - lek som för - lå - ter allt, Som vill dö - da
För att fö - da Oss på nytt till ny ge - stalt.

Sv. ps. 589. (Ängsliga hjärta.)

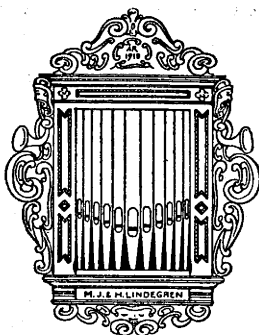
Ängs-li-ga här-ta, Upp ur din dö-va-la! Glöm-mer du
 all-de-les bort vad du har: Fräl-sa-rens vän-skap,
 Nåd och ge-men-skap? Än-nu han le-ver, den sam-me han var.

Sv. ps. 593. (Så tag nu mina händer.)

Så tag nu mi-na hän-der Och led Du
 mig, Att sa-ligt hem jag län-der O Gud, till
 Dig, Ditt barn i nåd led-sa-ga, Min väg är
 svår Jag vill ett steg ej ta-ga Där Du ej går.

Sv. ps. 594. (Med Gud och hans vänskap.)

Med Gud och hans vän-skap, hans An-de och
 ord Samt brö-ders ge-men-skap och nå-de-nes
 bord De o-sed-da da-gar vi mö-ta med
 tröst: Oss föl-jer ju her-den, vi kän-na hans röst.

M. J. & H. Lindegren

Orgelbyggare

Göteborg

Telefon 426 38. Postadress: Göteborg 7. Telefon 426 38

Tillverkning av Piporglar enligt tillförlitliga, länge beprövade system, anpassade efter vårt lands klimatiska förhållanden. Alla delar tillverkas omsorgsfullt och av bästa material. Egen tillverkning av pipor.

Våra orglar hava av herrar musikk Direktörer och organister erhållit de högsta vitsoord för såväl vacker intonation som exakt och behaglig funktion.

Renoveringar och omställningar utföras omsorgsfullt.

Herman Nordfors & Co. PIPORGELFABRIK LIDKÖPING

Tel. Kontoret 145.

Tel. Bostaden 592.

Tillverkar piporglar efter nyaste konstruktioner. Moderniseringar, insättning av elektrisk bägdrift och stämningar utföras omsorgsfullt. Finaste intyg från framstående musici. Dispositions- och kostnadsförslag på begäran omgående gratis.

Nylnrättade, förenade kantors-, organist- och folkskolläraretjänsterna

i Ludgo och Spelviks församlingar, Södermanlands län, sökes inom 42 dagar från nedanstående dag hos kyrko- och skolrådet. Folkskollärlön enligt lag, kantors- och organistlön 800 kr. För närvarande blott 1 kyrka, sedermera ev. 12 gudstjänster om året i Spelviks kyrka, som står under restauration. Sökande skall vara kompetent att leda kyrkokör. Bostad i nybyggt bostadshus med vatten och elektriskt ljus. Tillträde den 1 juli 1932. Vikarie finnes ej.

Ludgo den 8 mars 1932.

Kyrko- och skolrådet.

Fredrik Sebardt.

Kyrkoherde, ordförande.

LEDIGFÖRKLARADE KYRKOMUSIKERTJÄNSTER

B. Förenade med folkskolläraretjänster.

I Grimstad (adr. Dals Grimstad, Alvsborgs län) sökes senast 18 april. Skolform C 1. Lön 600 + andel från donationsgård.

I Ludgo och Spelvik (adr. Ludgo, Södermanlands län) sökes senast 18 april. Skolform B 1. Lön 800 kr. Se annons!

I Storsjö (adr. Storsjökapell, Jämtlands län) sökes senast 18 april. Lön 600 kr.

I Sättna (adr. Kovland, Västernorrlands län) sökes senast 23 april. Skolform B 1. Lön 700 kr.

I Djäkneleden (adr. Bograngen, Värmlands län) sökes senast 27 april. Lön 600 kr.

I Rappestad (adr. Vikingstad, Östergötlands län) sökes senast 25 april. Skolform B 1. Lön 700 kr.

I Tjureda (adr. Tolg, Kronobergs län) sökes senast 29 april. Lön 500 kr.

I Essunga (adr. Essunga, Skaraborgs län) sökes senast 29 april. Skolform B 1. Lön 700 kr.

I Sigtuna (adr. Sigtuna) sökes senast 30 april. Lön 1,200 kr.

I Fredsberg (adr. Töreboda) sökes senast 1 maj.

I Lenhovda (adr. Lenhovda, Kronobergs län) sökes senast 5 maj. Lön 600 kr.

I Gryta (adr. Örsundsbro, Uppsala län) sökes senast 10 maj. Skolform B 1. Lön 600 kr.

I Skultuna (adr. Skultuna, Västmanlands län) sökes senast 14 maj. Skolform B 1. Lön 500 kr.

I Västra Ingelstad (adr. Jordholmen, Malmöhus län) sökes senast 16 maj. Skolform B 1.

I Hakarp (adr. Hakarp, Jönköpings län) sökes senast 1 juni. Lön 500 kr.

JOHN MORÉN

Femtio koralförspel

Kr. 2:50

Motetter och hymner

Kr. 3:—

Diakonistyrelsens Bokförlag

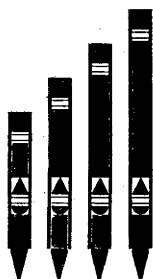
ÅKERMAN & LUNDS NYA ORGELFABRIKS AKTIEBOLAG

KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

Tel. 26

SUNDBYBERG

Tel. 26

Tillverkning av Piporglar
för kyrkor, kapell och konsertsalar.

Om- och tillbyggnader,
reparationer, omstämningar och ren-
göringar av gamla orgelverk, samt
inmontering av elektriska blåsverk
utföras.

*Uteslutande svenskt material och
arbete.*

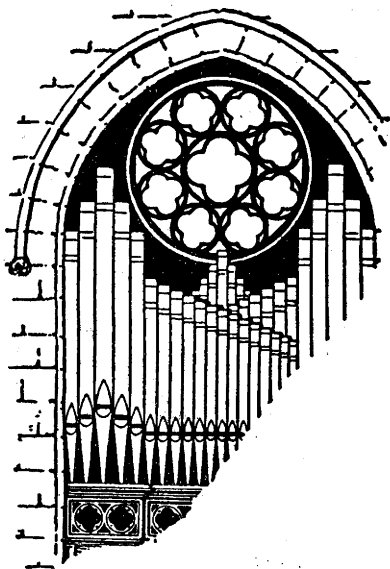
F. n. hava vi beställning å orgelverk till:

Örby kyrka, med kororgel .. 3 man. 35 reg.

Kusmarks kyrka.. .. . 2 „ 23 „

Åby kyrka.. .. . 2 „ 15 „

Nybro kyrka.. .. . 2 „ 14 „

Orglar

efter klassiska mönster-
dispositioner med an-
vändande av alla mo-
derna spelhjälpmedel.

★

*Gediget kvalitetsarbete av
modernt konsthantverk.*

★

A. MÄRTENSSONS ORGELFABRIK A.-B.

TELEF.: 1119.

LUND

TELEF.: 1119.